

HOMILIE MGR. JOHAN BONNY, BISSCHOP VAN ANTWERPEN

Onze-Lieve-Vrouwekathedraal Antwerpen Middernachtmis van Kerstmis, dinsdag 25 december 2018

Jes. 9, 1-3.5-6 / Tit. 2, 11-14 / Lc. 2, 1-14

Broeders en zusters,

Ik wens je van harte een mooi en een gelukkig kerstfeest. God is niet veraf gebleven. Hij is in Jezus heel dichtbij gekomen. Zo broos als een kind, zo is God ons vannacht nabij. Dankbaarheid voert op Kerstmis de boventoon. Dankbaarheid omdat God zijn beloften aan de profeten en aan zijn volk vervult. Dankbaarheid omdat Hij ons en de wereld niet alleen laat. Dankbaarheid omdat Hij kiest voor de zijlijn van wie klein en weerloos zijn. Dankbaarheid omdat wij Hem vandaag opnieuw mogen ontvangen, Gods mensgeworden Woord. In het Credo zullen we het uitzingen: *‘Geboren, niet geschapen, één in wezen met de Vader, en door wie alles geschapen is. Hij is voor ons, mensen, en omwille van ons heil uit de hemel neergedaald. Hij heeft het vlees aangenomen door de heilige Geest uit de Maagd Maria en is mens geworden’.*

Er zijn zinnen die je kan omdraaien, en zinnen die je niet kan omdraaien. Je moet het morgen maar eens proberen rond de feesttafel. ‘Het paard trekt de kar’ kun je niet omdraaien tot ‘de kar trekt het paard’, of ‘oma bakt een taart’ kun je niet omdraaien tot ‘de taart bakt een oma’. Wat kan je wel omdraaien? ‘Eenvoud maakt schoonheid’ bijvoorbeeld kan je evengoed omdraaien tot ‘schoonheid maakt eenvoud’. In deze kerstnacht heb ik een ander voorbeeld. ‘De familie maakt het kind’ kan je evengoed omdraaien tot ‘het kind maakt de familie’. Dat is wat vannacht gebeurt. Uit Gods volk, uit Gods familie wordt Jezus geboren. Zonder Jozef en Maria was Jezus er niet geweest. Zonder zijn ouders kon Hij niet kunnen uitgroeien tot een gelukkig kind en een volwassen man. Jawel, ‘de familie maakt het kind’. Maar het omgekeerde is evenzeer waar: ‘het kind maakt de familie’. Jezus maakt van Jozef en Maria nieuwe mensen, een nieuwe moeder en een nieuwe vader. Hij maakt van de herders nieuwe herders: gelukkig omdat zij als eersten de Messias hebben gezien. Hij maakt van de drie wijzen nieuwe wijzen: gelukkig omdat zij de volle waarheid hebben ontdekt, het volle licht hebben gezien. De engelen, de herders, de wijzen: ze waren misschien wel naar Jezus op zoek, maar niet naar elkaar. Ze hadden elkaar nog nergens ontmoet. Daar in Bethlehem rond de kribbe komen ze elkaar voor het eerst tegen. Ze begroeten het kind en worden er familie van elkaar. Rond Jezus ontstaat een nieuwe familie, met nieuwe relaties en nieuwe verbanden. Nog zonder woorden en gebaren is Jezus al aan het werk. Van zijn bezoekers maakt Hij een nieuwe familie. Ook van ons maakt Hij vannacht een nieuwe familie, Gods familie.

Vanuit de kribbe kijkt Jezus ons aan. Nu al. Hij kijkt ons aan en Hij zoekt. ‘Wie is voor mij een moeder’, vraagt Hij. Een moeder die zorg draagt voor het geheim van het leven, voor de kwetsbaarheid van het leven. ‘Wie is voor mij een vader’, vraagt Hij. Een vader die borg staat voor de levensruimte die kinderen nodig hebben, al Gods kinderen? ‘Wie is voor mij een herder’, vraagt Hij. Een herder die mensen bij elkaar brengt, verzorgt en weidt, en vooral bij hen blijft in koude of donkere nachten? ‘Wie is voor mij een wijze mens’, vraagt Hij. Een wijze mens die verder zoekt dan de waan van de dag, die heldere gedachten verkiest boven stemmingmakerij, die liever waarheid spreekt dan applaus krijgt. ‘Wie is voor mij een engel’, vraagt Hij. Een engel die vreugde en vrede verkondigt, boven onheilsprofeten en onruststokers van deze wereld uit. Jezus kijkt ons aan en zoekt. Hij zoekt zijn verwanten. Hij zoekt zijn vrienden. Hij zoekt zijn familie. Hij brengt de zijnen bij elkaar en heeft voor ieder een vraag, vanaf dag één.

Goede vrienden, Kerstmis is een familiefeest. Het kind Jezus verjongt zijn familie, Hij roept haar weer bijeen, Hij brengt haar weer tot leven. Op Kerstmis zou voor iedere mens ergens een stoel en bord moeten staan, een plek aan tafel. Er zou niemand mogen ontbreken. ‘Er zou’: want de werkelijkheid is vaak heel anders. Er ontbreekt altijd wel iemand. En dat is jammer. Elke afwezigheid kan pijn doen. En toch: om zijn nieuwe familie is het Jezus te doen. Daarvoor is Hij mens geworden. Daarvoor kijkt Hij ons aan. Een mooi familiefeest: dat wensen we aan elkaar, aan de kerkgemeenschap en aan ‘alle mensen van goede wil’. Op Kerstmis mag het kind opnieuw de familie maken, Gods familie.

Amen.

+ Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen